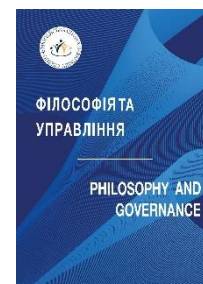

e-ISSN 3041-248X

Філософія та управління

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Культурологічні аспекти підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі

Лариса І. Єпик ¹ *

¹ Сумський національний аграрний університет (Україна). Доцент кафедри туризму, к. і. н., доцент.

* Автор-кореспондент, e-mail: larusyabarabash2017@gmail.com

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Короткий звіт

отримана:

3 вересня 2024 р.

переглянута:

7 жовтня 2024 р.

прийнята:

12 жовтня 2024 р.

опублікована

онлайн:

25 жовтня 2024 р.

Авторське право

© 2024 автора

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства —
Некомерційна 4.0
Міжнародна» (CC
BY-NC 4.0).

DOI: [10.70651/
3041-248X/2024.2.05](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.2.05)

У статті проаналізовано теоретичні аспекти культурологічного підходу при викладанні дисциплін студентам туристичних спеціальностей. Аналізується використання методів культурології при вивченні окремих предметів з точки зору формування професійних, дослідницьких і поведінкових якостей майбутніх спеціалістів туристичної галузі, їх вплив на саморозвиток, як необхідної складової успішного особистісного зростання та досягнення внутрішнього потенціалу. Наголошується, що культурологічні аспекти туристичної діяльності займають центральне положення у формуванні та розумінні подорожей у майбутніх спеціалістів туристичної галузі як складного явища, що включає в себе взаємодію між туристами та приймаючими культурами. Ці аспекти повинні визначати спосіб, яким туристи, за допомогою екскурсовода, сприймають, взаємодіють та адаптуються до різноманітних культурних контекстів. Відзначається, що однією з ключових складових культурологічного аспекту для спеціалістів туристичної галузі є вивчення історії, традицій, мистецтва та специфіки культур тих місць, які вони планують відвідати разом із туристами, вивчення етнічних особливостей та соціокультурного контексту відвідуваних регіонів. Культурологічний підхід у навчанні майбутніх спеціалістів туристичної галузі спрямовується також на виховання розуміння про вплив туристичної діяльності на культурну спадщину та збереження традицій. Надається характеристика культурологічного принципу навчання як методологічного підходу, спрямованого на розуміння та інтеграцію культурних аспектів у процесі освіти. Цей принцип акцентує необхідність врахування різноманітності культур, історій та цінностей для збагачення знань студентів і розвитку їхнього критичного мислення. Доведено, що культурологічний принцип навчання базується на пізнанні того, що культурне середовище має величезний вплив на сприйняття та осмислення інформації. Він спрямований на те, щоб допомагати студентам розкрити різноманітність світу, взаємодіяти з іншими культурами та розуміти значення культурних відмінностей. Успішна інтеграція культурологічних аспектів у стратегію навчання студентів туристичних спеціальностей сприяє сталому розвитку та підтримці культурної різноманітності в умовах зростаючої мобільності та глобалізації.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

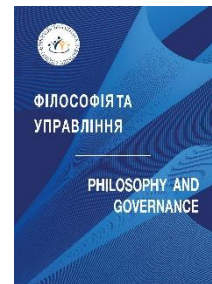
культурологічний аспект, туристична галузь, підготовка фахівців.

e-ISSN 3041-248X

Philosophy and Governance

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Cultural aspects of training future specialists in the tourism industry

Larysa Yepyk ¹ *

¹ Sumy National Agrarian University (Ukraine). Associate Professor at the Department of Tourism, PhD in History, Associate Professor.

* **Corresponding Author**, e-mail: larusyabarabash2017@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Report

Received:

3 September 2024

Revised:

7 October 2024

Accepted:

12 October 2024

Published online:

25 October 2024

Copyright © 2024
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

DOI: [10.70651/3041-248X/2024.2.05](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.2.05)

The article analyzes the theoretical aspects of the cultural approach in teaching disciplines to students of tourism specialties. The use of cultural studies methods in the study of individual subjects is analyzed from the point of view of the formation of professional, research and behavioral qualities of future specialists in the tourism industry, their influence on self-development, as a necessary component of successful personal growth and achievement of internal potential. It is emphasized that the cultural aspects of tourist activity occupy a central position in the formation and understanding of travel among future specialists in the tourism industry as a complex phenomenon that includes interaction between tourists and host cultures. These aspects should determine the way in which tourists, with the help of a tour guide, perceive, interact and adapt to various cultural contexts. It is noted that one of the key components of the cultural aspect for specialists in the tourism industry is the study of the history, traditions, art and specifics of the cultures of the places they plan to visit together with tourists, the study of the ethnic characteristics and socio-cultural context of the visited regions. The cultural approach in the training of future specialists in the tourism industry is also aimed at fostering an understanding of the impact of tourism on cultural heritage and the preservation of traditions. A description of the cultural principle of education as a methodological approach aimed at understanding and integrating cultural aspects in the education process is provided. This principle emphasizes the need to take into account the diversity of cultures, histories and values to enrich students' knowledge and develop their critical thinking. The author emphasizes that the cultural principle of education is based on the knowledge that the cultural environment has a huge impact on the perception and understanding of information. It aims to help students discover the diversity of the world, interact with other cultures and understand the meaning of cultural differences. The successful integration of cultural aspects into the education strategy of students of tourism specialties contributes to the sustainable development and maintenance of cultural diversity in the conditions of increasing mobility and globalization.

KEYWORDS

cultural aspect, tourism industry, training of specialists.

1. Вступ

Глобалізація впливає на усі аспекти нашого життя, включаючи туризм. Туристична галузь є однією з тих сфер, які відчувають вплив глобалізаційних процесів у найширшому розумінні. Зростання технологій, економічної взаємодії та культурного обміну мають суттєвий вплив на туризм у всьому світі.

Однією з ключових особливостей глобалізації в туризмі є зростання доступності інформації. Завдяки Інтернету та соціальним мережам люди можуть швидко знаходити інформацію про різні країни, культури, туристичні об'єкти та події. Це сприяє збільшенню свідомості та зацікавленості у подорожах.

З іншого боку, глобалізація може призвести до стандартизації туристичних послуг. Багато міжнародних готелів, ресторанів чи ланцюгів магазинів пропонують подібні послуги та стандарти, що може призвести до втрати унікальності кожної конкретної локації.

Глобалізація також робить туризм більш доступним для людей з різних країн. Зростає кількість людей, які мають можливість подорожувати за кордон, що сприяє культурному обміну та розширенню світогляду. Тому підготовка спеціалістів туристичної галузі вимагає застосування культурологічних принципів для формування їх міжкультурної компетенції, розвитку індивідуальності, здатності до саморозвитку і самоосвіти.

2. Огляд літературних джерел

Принципи застосування культурологічного підходу у навчанні майбутніх спеціалістів туристичної галузі досліджувала Д. Попова, зосереджуючись на полікультурності сучасної освіти [1]. Загальні аспекти реалізації культурологічного принципу навчання аналізували С. Сисоєва та М. Главацька [2]. Н. Тимченко-Михайліді та В. Пугач охарактеризували застосування культурологічного принципу навчання з точки зору формування повноправних учасників міжкультурної комунікації [3]. Н. Гречаник та О. Шаров узагальнили теоретично-практичні аспекти застосування культурологічного принципу у навчанні у закладах вищої освіти (ЗВО) [4]. О. Гречановська досліджувала культурологічний компонент у формуванні конфліктологічної культури студентів [5]. Модернізації змісту дисциплін історико-культурологічного циклу присвячено розвідку Н. Воронової та Н. Шалашної [6].

Отже, виявлена необхідність подальшого дослідження та уточнення ключових понять культурологічного підходу у системі освіти, не зважаючи на наявність значної кількості наукових робіт з цієї теми.

3. Постановка завдання

Метою цієї статті є науково-теоретичний аналіз проблеми культурологічного підходу у підготовці спеціалістів туристичної галузі. У дослідженні розглядається включення культурологічного компонента у процес викладання окремих дисциплін. Авторка розглядає культурологічний аспект у контексті навчання студентів туристичних спеціальностей, розглядаючи його необхідну умову для формування повноправного учасника міжкультурної комунікації. Також проаналізовано навички та вміння, які студенти повинні засвоїти під час вивчення дисциплін історико-культурного спрямування з урахуванням культурологічних аспектів. Ключові аспекти дослідження включають визначення основних навичок та вмінь студентів у процесі вивчення цих дисциплін з урахуванням культурологічної складової.

4. Методи та матеріали

Методи дослідження – теоретичні: аналіз наукової літератури, узагальнення досвіду реалізації культурологічного принципу при викладанні дисциплін історико-культурного спрямування майбутнім фахівцям туристичної галузі.

5. Результати та обговорення

Культурологічний принцип навчання визначається як методологічний підхід, спрямований на розуміння та інтеграцію культурних аспектів у процесі освіти. Цей принцип акцентує необхідність врахування різноманітності культур, історій та цінностей для збагачення знань студентів і розвитку їхнього критичного мислення [7, с. 90].

Культурологічний принцип навчання базується на впізнанні того, що культурне середовище має величезний вплив на сприйняття та осмислення інформації. Він покликаний допомагати студентам розкрити різноманітність світу, взаємодіяти з іншими культурами та розуміти значення культурних відмінностей [8, с. 101].

Варто відзначити основні цілі культурологічного навчання майбутніх фахівців туристичної галузі, які полягають у такому:

1) культурологічний принцип ставить за мету збільшення обізнаності студентів у сфері культур, історій та традицій різних народів, а це включає вивчення мистецтва, літератури, мови та інших аспектів культури;

2) студенти, навчаючись розуміти та оцінювати культурні відмінності, розвивають критичне мислення, що дозволяє аналізувати інформацію з різних культурних контекстів та формулювати обґрунтовані погляди;

3) культурологічне навчання сприяє вихованню толерантності та відкритості до різноманітності, оскільки студенти вчаться поважати та розуміти інші культури, що сприяє міжкультурній гармонії [4, с. 48];

4) у світі, де глобалізація стає невід'ємною частиною, культурологічне навчання допомагає студентам готуватися до викликів глобального співтовариства; вони також навчаються ефективно взаємодіяти та співпрацювати з представниками різних культур [5, с. 52].

Культурологічний принцип у навчанні фахівців туристичної галузі на практиці реалізується наступними шляхами:

1) інтеграція міждисциплінарних курсів шляхом створення таких курсів, які об'єднують елементи культурології з іншими науками задля забезпечення комплексного підходу та сприяння глибшому розумінню матеріалу;

2) проведення культурних заходів, таких як лекції, виставки, фестивалі, дозволяє студентам безпосередньо поглиблюватися в атмосферу різних культур [9, с. 98].

3) міжнародні обміни та співпраця створюють можливості для студентів здобувати досвід міжнародних обмінів та співпраці сприяє їхньому взаєморозумінню та розвитку;

4) використання віртуальних турів, відкриття культурних онлайн-ресурсів дозволяє студентам вивчати культурні аспекти в електронному форматі.

Культурологічний принцип навчання є ключовим для формування освічених та культурно компетентних особистостей [2, с. 19]. Туризм у сучасному світі стає все більш розвиненим та складним явищем, вимагаючи від фахівців туристичної справи не лише організаційних навичок, але й глибокого розуміння культурологічних аспектів. Культурологічний підхід в підготовці фахівців туристичної галузі стає ключовим у формуванні висококваліфікованих спеціалістів, які можуть впевнено оптимізувати та розвивати туристичні ресурси у світі різноманітних культур [6, с. 64; 11, с. 183].

На даному етапі, в умовах глобалізації життя, важливою є інтеграція курсу культурології в навчальні програми фахівців туристичної галузі. Зокрема, вивчення культурології має бути вбудовано в освітні програми для туристичних фахівців як змістові модулі предметів, так і в якості окремої дисципліни. Це включає в себе курси з антропології, мистецтва, релігій, мовознавства та інших суміжних галузей. Студентам слід отримати розуміння різних культур, їхньої взаємодії та впливу на туристичну діяльність.

У контексті підготовки фахівців туристичної галузі сьогодні важливим є формування у студентів міжкультурних навичок [1, с. 130]. Студентам варто навчатися ефективно взаємодіяти з туристами з різних культур, розуміти їхні особливості та надавати високоякісний сервіс, приділяючи увагу різноманітним побажанням та традиціям.

Особливу увагу слід звертати на вивчення місцевої культури в регіонах, де студенти отримують освіту [10, с. 274]. Розуміння традицій, кулінарії, мистецтва та мови допомагає фахівцям легше інтегруватися в місцеве середовище та створювати туристичні програми, що відповідають потребам та очікуванням подорожуючих.

Глобалізація туризму вимагає від фахівців у туристичній справі гнучкості та вміння пристосовуватися до різноманітних культурних контекстів, культурної адаптації. Спеціалісти мають бути здатні адаптувати свої послуги та програми для різних аудиторій, враховуючи їхні традиції та побажання.

Вважаємо, що для поглиблення культурологічних знань та отримання практичного досвіду студентам можна пропонувати стажування в туристичних компаніях різних країн, а також активно сприяти міжнародним обмінам. Це дозволяє майбутнім фахівцям вивчати культури на місці та збагачувати свої знання практикою.

Культурологічний аспект в підготовці фахівців туристичної справи відіграє вагомий роль на сьогодні, і не лише розширює горизонти студентів, але й робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці. Фахівці, здатні розуміти та поважати культурні різниці, стають цінними лідерами [3, с. 205]. Культурологічний аспект грає ключову роль у кар'єрному зростанні фахівців туристичної галузі, допомагаючи їм краще розуміти та задовольняти потреби та уподобання різних культурних груп туристів, сприяючи ефективній комунікації та адаптації до міжкультурних взаєморозуміннь, сприяючи створенню цікавих та аутентичних туристичних продуктів та маршрутів, а також сприяючи розвитку культурного туризму та сталому розвитку галузі через збереження та просування культурної спадщини.

6. Висновки

Отже, культурологічний принцип навчання в навчанні майбутніх експертів туристичної галузі виявляється як ефективний методологічний підхід, спрямований на інтеграцію культурних аспектів, що допомагає збагатити знання студентів та розвинути їх критичне мислення. Цей принцип підкреслює важливість розуміння та прийняття різноманітності культур, їх історій та цінностей для сприяння глобальному взаєморозумінню. Основні цілі культурологічного навчання включають збільшення обізнаності студентів у сфері культур, історій та традицій, розвиток критичного мислення, стимулювання толерантності та підготовку до викликів глобального співтовариства.

Інтеграція культурології в навчальні програми для туристичних фахівців є ключовим аспектом формування висококваліфікованих спеціалістів, здатних ефективно пристосовуватися до різноманітних культурних контекстів. Отримання міжкультурних навичок, вивчення місцевої культури та сприяння міжнародним обмінам важливі для успішної кар'єри у туристичній галузі, підвищуючи конкурентоспроможність фахівців на ринку праці.

Подальші дослідження з теми статті вбачаємо у висвітленні власного досвіду впровадження культурологічних аспектів у підготовці майбутніх фахівців туристичної галузі, зокрема на прикладі навчання студентів Сумського національного аграрного університету.

References

1. Popova, D. (2016). Kulturolohichniy pidkhid ta osoblyvosti yoho zastosuvannya do doslidzhennia problemy polikulturnoi osvity maibutnikh fakhivtsiv z turyzmu [Culturological approach and features of its application to the study of the problem of multicultural education of future tourism specialists]. *Psykholoho-pedahohichni osnovy humanizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu v shkoli ta VNZ*, (1), 127–132. <https://cutt.ly/pw2dtQdh> (in Ukrainian)
2. Sysoieva, S., & Halytska, M. (2017). Culturological approach to the organization of the educational process. *Pedahohichniy protses: teoriia ta praktyka*, 1–2(46–47), 18–22. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9546/1/Sysoieva_OSV_Pp.pdf (in Ukrainian)
3. Tymchenko-Mikhailidi, N., & Puhach, V. (2018). Kulturolohichniy aspekt pidhotovky fakhivtsiv u protsesi vyvchennia inozemnykh mov [Culturological aspect of training specialists in the process of learning foreign languages]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky*, 1(15), 202–207. <http://dx.doi.org/10.32342/2522-4115-2018-0-15-202-207> (in Ukrainian)
4. Hrechanyk, N., & Sharov, O. (2023). Kulturolohichniy pidkhid pidhotovky maibutnikh vykladachiv ZVO: teoretychno-praktychnyi aspekt [Culturological approach to training future teachers of higher education institutions: theoretical and practical aspect]. *Humanitarni studii: pedahohika, psykholohiia, filosofiia*, 14(4), 42–51. [http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14\(4\).2023.42-51](http://dx.doi.org/10.31548/hspedagog14(4).2023.42-51) (in Ukrainian)
5. Hrechanovska, O. (2019). Diagnostyka sformovanosti kulturolohichnoho komponenta konfliktolohichnoi kultury v studentiv tekhnichnykh ZVO [Diagnostics of the formation of the culturological component of conflict culture in students of technical ZVO].

- culture among students of technical higher education institutions]. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka: zbirnyk naukovykh prats*, 1(88), 49–61. <https://cutt.ly/Mw2s7KMm> (in Ukrainian)
6. Voronova, N., & Shalashna, N. (2021). Modernizatsiia zmistovoho napovnennia dystsyplin istoryko-kulturolohichnoho tsykladu v konteksti tsyfrovizatsii osvity [Modernization of the content of the disciplines of the historical and cultural cycle in the context of digitalization of education]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty*, (15), 62–75. <https://doi.org/10.31865/2414-9292.15.2021.242938> (in Ukrainian)
 7. Shynhof, I. (2021). Kulturolohichnyi pidkhid do formuvannia profesiinoho samorozvytku vchytelia-filoloha [Culturological approach to the formation of the professional self-development of a philology teacher]. *Osvitni obrii*, 2(53), 90–94. <https://doi.org/10.15330/obrii.53.2.90-94> (in Ukrainian)
 8. Ponomarenko, N. (2017). Kulturolohichnyi pidkhid do navchannia ukrainskoi movy maibutnikh molodshykh spetsialistiv iz zhurnalistyky [Culturological approach to teaching the Ukrainian language to future junior specialists in journalism]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 2(66), 103–113. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.02/103-113> (in Ukrainian)
 9. Isaieva, O., & Hrytsko, M. (2023). Kulturolohichnyi pidkhid yak vazhlyva skladova u pidhotovtsi studentiv-medykiv [Culturological approach as an important component in the training of medical students]. *Teoriia ta metodyka profesiinoi osvity*, 55(2), 97–99. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.2.20> (in Ukrainian)
 10. Liashyna, A., & Tyshchuk, A. (2023). Kulturolohichnyi pidkhid do pidhotovky perekladachiv [Culturological approach to the training of translators]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 1(23), 272–280. <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2023.23.272-279> (in Ukrainian)
 11. Chystiakova, L. (2020). Kulturolohichnyi pidkhid u rozvytku ekolohichnoi kultury maibutnikh fakhivtsiv tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi [Culturological approach in the development of the ecological culture of future specialists in the technological educational field]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pedahohichni nauky*, (4), 182–187. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2020-4-182-186> (in Ukrainian)